

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 481/2021-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, Námestie slobody 25, Humenné, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní sp. zn. 15Pc/38/2018 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Michalovce v konaní sp. zn. 15Pc/38/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Michalovce **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. 15Pc/38/2018 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Michalovce **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Michalovce **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **576,12 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu. Okrem toho sťažovateľ žiada, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal

konat' bez zbytočných pried'ahov, priznal mu finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Sťažovateľ podal 24. júla 2018 na okresnom súde návrh na určenie výživného pre plnoleté dieťa voči svojim rodičom. Návrh proti otcovi bol z dôvodu dobrovoľného plnenia vyživovacej povinnosti vzatý späť a v konaní sa pokračovalo proti sťažovateľovej matke. Na pojednávaní 6. februára 2019 okresný súd rozhodol rozsudkom, ktorým matku sťažovateľa zaviazal prispievať na jeho výživu 170 eur mesačne. Proti rozsudku podala matka 26. júna 2019 odvolanie a okresný súd predložil spis krajskému súdu 28. októbra 2019. Krajský súd vrátil spis okresnému súdu 25. mája 2020 ako predčasne predložený s odôvodnením, že okresný súd nerozhodol o celom predmete konania, keď návrh na určenie výživného nad priznaný rozsah nezamietol. Okresný súd až rozsudkom z 30. apríla 2021 v prevyšujúcej časti zamietol návrh sťažovateľa, ktorý bol sťažovateľovi doručený 8. júla 2021. Okresný súd predložil 9. septembra 2021 spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

III.

3. Podľa sťažovateľa okresný súd spôsobuje pried'ahy v konaní. Uvádza, že k pried'ahom došlo pri vyhotovovaní pôvodného rozsudku, keď okresný súd pôvodný rozsudok vyhotovil až po viac ako troch mesiacoch, a predovšetkým tým, že súd vôbec nekonal po vrátení veci krajským súdom, pričom o vrátení veci krajským súdom ani nebol informovaný. Doplniaci rozsudok vydal okresný súd 30. apríla 2021 a sťažovateľovi ho doručil až 8. júla 2021. Podľa sťažovateľa dochádza k porušovaniu jeho práv, keďže v čase podania ústavnej sťažnosti po vyše troch rokoch od začatia konania nie je ešte ani vec predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Sťažovateľ zdôraznil, že ide o určenie výživného a dĺžku konania považuje za neprimeranú, spôsobujúcu mu stav neistoty a v konečnom dôsledku aj ujmu na jeho výžive, keďže je študentom vysokej školy a potreby na jeho výživu a štúdium plní otec, pričom matka prispieva iba 50 eur mesačne.

4. Okresný súd uviedol, že po vrátení veci krajským súdom 25. mája 2020 rozhodol až 30. apríla 2021 z dôvodu vyhlásenia núdzového stavu a pandemickej situácie. Takisto poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ disponuje rozsudkom okresného súdu zo 6. februára 2019 a podľa § 44 Civilného mimosporového poriadku je tento rozsudok vykonateľný doručením.

5. Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu uviedol, že o zvyšku návrhu nevykonával okresný súd žiadne dokazovanie, nepredvolával účastníkov na pojednávanie a o termíne vyhlásenia rozsudku informoval okresný súd iba na úradnej tabuli súdu. Sťažovateľ poukázal na to, že okresný súd opomína, že navrhovateľ je plnoletou osobou, u ktorej neplatí, že spotrebované výživné sa nevracia, a tak ho súd svojím odporúčaným postupom vystavuje riziku, že po zmene rozhodnutia o výživnom by vymožené výživné musel vrátiť. Sťažovateľ považuje za neprípustné, že okresný súd sa pokúša následky svojej nečinnosti preniesť na neho, čo u neho umocňuje pocit nedôvery v postup súdu.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Čo sa týka zložitosti veci, treba uviesť, že vec je skutkovo a právne celkom jednoduchá, keďže určenie výživného je bežnou súčasťou rozhodovacej praxe všeobecných súdov. V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania. Rozhodujúci bol postup okresného súdu v konaní, ktorý svojimi neefektívnymi úkonmi a nečinnosťou spôsobil zbytočné prietahy v konaní. Okresný súd najprv rozsudkom zo 6. februára 2019 nerozhodol o celom predmete konania, keď návrh na určenie výživného nad priznaný rozsah nezamietol. Po vrátení spisu krajským súdom 25. mája 2020 svoje neúplné rozhodnutie doplnil až po takmer roku rozsudkom z 30. apríla 2021. Krajskému súdu bolo odvolanie znova predložené až 9. septembra 2021.

8. Neobstojí argumentácia okresného súdu, že v danom období bol vyhlásený núdzový stav kvôli pandemickej situácii. Išlo totiž o formálne rozhodnutie, ktorého vydanie je možné aj počas vyhláseného núdzového stavu, keďže vo veci nebolo potrebné ďalšie dokazovanie. Okresný súd ďalej argumentuje, že rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením a sťažovateľ mal možnosť podať návrh na vykonanie exekúcie, a preto mu nemohla byť spôsobená žiadna ujma na výžive. K tomu treba uviesť, že každý má právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, a keďže k odstráneniu stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu, predbežná vykonateľnosť rozsudku je tomto prípade nepostačujúca na to, aby sa okresný súd mohol zbaviť zodpovednosti za vzniknuté prietahy v konaní. Procesný postup okresného súdu nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa, keďže nesústređenými procesnými úkonmi a nečinnosťou spôsobil zbytočné prietahy v konaní. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhovel a vyslovil, že postupom okresného súdu boli porušené sťažovateľom uvedené základné práva.

9. Vzhľadom na to, že okresný súd po rozhodnutí krajského súdu bude musieť prinajmenšom vykonať úkony spojené s doručením rozhodnutia krajského súdu, bolo okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

10. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa a postup súdu ústavný súd sťažovateľovi priznal podľa čl. 127 ods. 3 ústavy finančné zadosťučinenie 1 000 eur a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

V.

11. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2021 je 181,17 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie 3 x 181,17 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 10,87 eur) predstavuje 576,12 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu